

Затверджена на засіданні

кафедри МККП

від 24 серпня 2026 р.

протокол № 1

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ

освітньо-наукової програми

«Аудіовізуальне мистецтво та медіатехнології» ХДАДМ

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

на 2026–2031 роки

1. Загальні положення та стратегічне бачення

Стратегія розвитку освітньо-наукової програми (ОНП) «Аудіовізуальне мистецтво та медіатехнології» ХДАДМ на 2026–2031 роки визначає основні напрями вдосконалення підготовки докторів філософії у сфері аудіовізуального мистецтва, медіавиробництва та сучасних медіатехнологій. Документ розроблено з урахуванням стратегічних орієнтирів розвитку закладу вищої освіти, серед яких утвердження ЗВО як сучасного освітньо-творчого та методологічного центру, забезпечення якості освіти, розвиток науково-мистецької діяльності, впровадження нових технологій, міжнародна співпраця та формування конкурентоспроможного кадрового потенціалу.

Стратегічне бачення ОНП полягає у формуванні сучасного науковця-дослідника та практика аудіовізуальної сфери, здатного не лише аналізувати актуальні процеси кінематографа, телебачення, цифрових медіа, мультимедійного та трансмедійного виробництва, а й продукувати нові наукові знання, методологічні моделі та творчі практики. ОНП має розвиватися як відкрите дослідницьке середовище, у якому поєднуються мистецтвознавство, медіазнавство, цифрові технології, продюсерські практики, культурна економіка, візуальна культура та міждисциплінарні дослідження.

Особливого значення набуває переорієнтація ОНП від переважно індивідуальної роботи над дисертацією до повноцінної дослідницької екосистеми, що передбачає наукову школу, дослідницькі групи, лабораторії, міжнародні проекти, академічну мобільність, участь у конференціях, публікаційну активність та безпосередній зв'язок із професійною аудіовізуальною практикою. Такий підхід відповідає стратегічному завданню ХДАДМ щодо посилення наукової діяльності, розвитку нових наукових напрямів та інтеграції досліджень в освітній процес.

2. Місія та стратегічна мета ОНП

Місія ОНП — підготовка нового покоління науковців і викладачів у галузі аудіовізуального мистецтва та медатехнологій, здатних досліджувати, критично осмислювати та формувати перспективні напрями розвитку українського й міжнародного аудіовізуального середовища.

Стратегічна мета на 2026–2031 роки — створення конкурентоспроможної освітньо-наукової програми, інтегрованої в сучасний український та європейський науково-мистецький простір, яка забезпечуватиме високу якість підготовки докторів філософії, розвиток авторських наукових шкіл, міжнародну співпрацю, цифрову трансформацію дослідницьких практик та практичне впровадження результатів дисертаційних досліджень.

Для реалізації мети ОНП орієнтується на такі принципи: *науковість, академічна доброчесність, студентоцентрованість, міждисциплінарність, інноваційність, практична спрямованість, міжнародна відкритість, цифровізація, академічна свобода та відповідальність перед суспільством.*

3. Стратегічні пріоритети розвитку на 2026–2031 роки

Пріоритет 1. Підвищення якості освітньо-наукової підготовки. Удосконалити зміст ОНП відповідно до сучасних тенденцій аудіовізуального мистецтва та медіатехнологій, актуальних потреб науки та професійного середовища. Забезпечити регулярне оновлення навчальних дисциплін, введення авторських курсів, дослідницьких семінарів, воркшопів і майстер-класів із залученням провідних українських та зарубіжних фахівців. Особливу увагу приділити методології мистецтвознавчих, медіадослідницьких, культурологічних та міждисциплінарних досліджень.

Важливим напрямом стане формування в аспірантів компетентностей, необхідних для самостійного наукового пошуку: роботи з міжнародними науковими базами, критичного аналізу джерел, академічного письма, управління дослідницьким проектом, підготовки грантових заявок, презентації результатів та публікації наукових праць.

Пріоритет 2. Розвиток наукової школи і дослідницьких напрямів. Сформувати на базі ОНП кілька взаємопов'язаних дослідницьких кластерів: теорія та історія аудіовізуального мистецтва; сучасний кінематограф і серіальність; медіавиробництво та продюсерські стратегії; цифрові медіа та медатехнології; трансмедійність; VR/AR та іммерсивні практики; штучний інтелект у творчих індустріях; документалістика та аудіовізуальна пам'ять; дитячий аудіовізуальний контент; українське кіно в міжнародному контексті.

Заохочувати створення дослідницьких груп за участю аспірантів, викладачів, представників професійної сфери та зарубіжних партнерів. Стратегічним результатом має стати формування наукового профілю ОНП та її впізнаваності в українському та міжнародному дослідницькому просторі.

Пріоритет 3. Цифрова трансформація та розвиток медатехнологій.
Адаптувати дослідницьке середовище ОНП до нової цифрової реальності. Створювати умови для використання сучасних програмних засобів, платформ аналізу аудіовізуальних даних, цифрових архівів, баз даних, інструментів штучного інтелекту та технологій віртуальної й доповненої реальності.

Окремим напрямом має стати дослідження впливу цифрової трансформації на художню мову, виробництво, дистрибуцію та споживання аудіовізуального контенту. ОНП має реагувати на появу нових форматів — стримінгових платформ, короткого відео, інтерактивного кіно, VR/AR, генеративного контенту, трансмедійних систем та цифрових архівів.

Пріоритет 4. Інтеграція науки та професійної аудіовізуальної практики.

Посилити зв'язок дисертаційних досліджень із реальними процесами українського та міжнародного медіавиробництва. Розширювати співпрацю з кіностудіями, продюсерськими компаніями, телеканалами, медіаплатформами, фестивалями, архівами, музеями, культурними інституціями та професійними об'єднаннями.

Передбачити можливість проведення спільних досліджень, експертних проєктів, творчих лабораторій, аналітичних досліджень аудіовізуального ринку та прикладних розробок. Такий підхід відповідає стратегії ЗВО щодо формування портфеля наукових і практичних розробок та розширення співпраці з професійним середовищем.

Пріоритет 5. Міжнародна інтеграція ОНП.

Сформувати стабільну систему міжнародної академічної та наукової співпраці. Передбачити участь аспірантів і науково-педагогічних працівників у міжнародних конференціях, симпозіумах, дослідницьких мережах, програмах академічної мобільності, стажуваннях та спільних проєктах.

Особливу увагу приділити спільним публікаціям із зарубіжними дослідниками, участі у міжнародних грантових програмах, підготовці спільних заявок та залученню іноземних професорів до викладання на ОНП. Міжнародна діяльність має стати не формальним показником, а реальним інструментом підвищення якості дисертаційних досліджень та інтеграції аспірантів у світову академічну спільноту. Стратегія ХДАДМ і, відповідно, зазначеної ОНП, також визначає розширення міжнародних контактів, участь у спільних дослідженнях і програмах мобільності як важливі напрями розвитку.

Пріоритет 6. Академічна доброчесність та культура наукового дослідження.

Створити в ОНП середовище нульової толерантності до академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та інших порушень академічної

добročесності. Запровадити регулярні семінари з доброчесності, цитування, роботи з джерелами, етики використання штучного інтелекту та принципів відкритої науки.

Необхідно забезпечити якісний супровід усіх етапів підготовки дисертації — від формулювання проблеми та методології до апробації, публікації результатів і захисту. Така система має сприяти підвищенню якості дисертацій і формуванню нового покоління педагога-дослідника, що прямо відповідає стратегічним завданням ЗВО.

4. Розвиток кадрового та наукового потенціалу

Одним із ключових завдань ОНП є формування сильної команди наукових керівників і викладачів, здатних супроводжувати сучасні міждисциплінарні дослідження. Передбачається стимулювання публікаційної активності викладачів, участі у міжнародних проєктах, грантовій діяльності, наукових конференціях, стажуваннях та професійних творчих заходах.

Необхідно розширювати залучення до ОНП практиків аудіовізуальної сфери — режисерів, продюсерів, операторів, сценаристів, медіаменеджерів, дослідників цифрових технологій та представників креативних індустрій. Це забезпечить поєднання академічного знання з реальним досвідом професійного середовища.

Важливо також створити систему підтримки молодих науковців: внутрішні конкурси дослідницьких проєктів, мінігранти, наукові семінари, консультації з підготовки публікацій і грантових заявок, підтримку участі в міжнародних заходах. Стратегія ХДАДМ і зазначеної ОНП передбачає формування кадрового та інтелектуального потенціалу, розвиток науково-педагогічних працівників і підготовку кадрів в аспірантурі та докторантурі.

5. Студентоцентрованість та індивідуальна траєкторія аспіранта

Розвиток ОНП передбачає посилення індивідуальної освітньо-наукової траєкторії кожного аспіранта. Здобувач має отримати можливість формувати власний дослідницький профіль відповідно до теми дисертації, професійних інтересів і перспектив подальшої академічної чи творчої діяльності.

Передбачити регулярне обговорення індивідуальних планів, проміжних результатів дослідження та перспектив публікацій. Важливим інструментом стане система наукових семінарів, на яких аспіранти представлятимуть результати роботи, отримуватимуть експертний зворотний зв'язок і формуватимуть навички публічної презентації наукових результатів.

Такий підхід продовжує визначений Стратегією ЗВО принцип студентоцентризму, орієнтований на розвиток особистості, її творчої самостійності та активної участі в освітньому, науковому й мистецькому середовищі.

6. Очікувані результати реалізації Стратегії у 2026–2031 роках

До кінця 2031 року реалізація Стратегії має забезпечити:

- оновлення змісту ОНП відповідно до сучасних тенденцій аудіовізуального мистецтва та медатехнологій;
- формування сталої системи наукової школи і дослідницьких груп;
- збільшення кількості публікацій аспірантів і викладачів у фахових та міжнародних виданнях;
- збільшення участі аспірантів у міжнародних конференціях, стажуваннях та програмах академічної мобільності;
- розширення грантової та проєктної діяльності;
- розвиток цифрової дослідницької інфраструктури ОНП;
- створення бази аудіовізуальних кейсів, цифрових архівів і дослідницьких ресурсів;
- посилення співпраці з кіно-, теле-, медіа- та культурними інституціями в період апробації результатів досліджень;
- підвищення якості дисертаційних досліджень і результативності захистів;
- формування мережі випускників ОНП як академічної та професійної спільноти;
- підвищення впізнаваності ОНП у національному та міжнародному освітньо-науковому просторі.

7. Механізми реалізації, моніторинг та ключові показники результативності (KPI)

Реалізація Стратегії здійснюється через щорічні плани роботи ОНП, індивідуальні плани аспірантів, плани наукової діяльності кафедри, міжнародні та грантові проєкти, партнерські угоди з професійними й академічними інституціями. Моніторинг результативності передбачає систематичне відстеження кількісних та якісних показників наукової, освітньої, міжнародної, проєктної та професійної діяльності аспірантів.

Ключові показники результативності ОНП на 2026–2031 роки:

Напрямок	KPI до 2031 року
Виконання індивідуального плану	не менше 90% аспірантів виконують індивідуальні плани відповідно до затверджених термінів
Наукові публікації	кожен аспірант — не менше 3 наукових публікацій за період навчання; не менше 10% аспірантів мають публікації у виданнях, що

	індексуються міжнародними наукометричними базами або мають міжнародне рецензування
Участь конференціях	у 100% аспірантів беруть участь щонайменше в 2 наукових конференціях за період навчання; не менше 30% — у міжнародних заходах
Міжнародна академічна мобільність	не менше 10% аспірантів беруть участь у міжнародних стажуваннях, мобільності, школах, воркшопах або дослідницьких програмах
Грантова діяльність	щонайменше 1–3 грантових/міжнародних проєктів ОНП або кафедр за 2026–2031 рр.; не менше 10% аспірантів залучені до їх виконання
Міждисциплінарні дослідження	не менше 50% дисертаційних досліджень використовують міждисциплінарні методи або взаємодію з суміжними галузями
Аудіовізуальна дослідницька база	створення та щорічне поповнення єдиної бази не менше 50 документованих аудіовізуальних кейсів*
Цифрові дослідницькі ресурси	створення не менше 3 цифрових ресурсів/репозитаріїв/дослідницьких баз, доступних аспірантам і викладачам. Джерелами процесу цифровізації ОНП є спецфонд ХДАДМ, гранти, залучення спонсорів/партнерів.
Зв'язок науки професійною практикою	з не менше 30% аспірантів беруть участь у професійних, творчих, медіа- або культурних проєктах, пов'язаних із тематикою дослідження
Партнерство інституціями	з укладення або актуалізація не менше 3 партнерських угод з кіно-, теле-, медіа-, культурними, науковими та освітніми інституціями
Апробація результатів досліджень	100% аспірантів презентують результати дисертаційного дослідження щонайменше двічі до завершення навчання
Дисертаційні дослідження	не менше 80% аспірантів завершують дисертаційне дослідження у межах нормативного строку підготовки; не менше 70% виходять на

процедуру публічної презентації результатів і підготовки до захисту

**Академічна
добročесність**

100% дисертацій та публікацій проходять передбачені процедури перевірки академічної доброчесності

**Професійна мережа
випускників**

формування бази/мережі не менше 70% випускників, із щорічним оновленням інформації про їх академічну та професійну діяльність

Задоволеність аспірантів

досягнення рівня не менше 70% позитивних оцінок щодо якості освітньо-наукового середовища

**Працевлаштування
та професійна реалізація**

не менше 70% випускників продовжують наукову, педагогічну, творчу або професійну діяльність у сфері аудіовізуального мистецтва, медіа та суміжних галузях

Окремим показником результативності визначається *якість дисертаційних досліджень*, яка оцінюється за критеріями актуальності проблематики, обґрунтованості методології, наукової новизни, теоретичного та практичного значення, якості апробації результатів і відповідності дисертації вимогам спеціальності. Завершення підготовки до захисту має передбачати публічну презентацію наукових результатів та отримання висновку про їх наукову новизну, теоретичне і практичне значення відповідно до чинного порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії.

Моніторинг КРІ здійснюється щорічно, із проміжним аналізом у кінці кожного навчального року та підсумковим оцінюванням у 2031 році. Результати моніторингу використовуються для коригування індивідуальних планів аспірантів, змісту ОНП, тематики досліджень, міжнародної та проєктної діяльності. Кількісні показники не повинні розглядатися ізольовано від якісних критеріїв, оскільки для третього рівня вищої освіти принциповими є не лише кількість публікацій чи заходів, а й наукова новизна, самостійність дослідження, академічна доброчесність та готовність до публічного захисту дисертації.

8. Управління ризиками

Реалізація Стратегії ОНП у 2026–2031 роках здійснюється з урахуванням безпекових, фінансових, кадрових, технологічних та організаційних ризиків. Управління ризиками передбачає їх щорічну ідентифікацію, оцінювання впливу на досягнення стратегічних показників та своєчасне коригування планів реалізації.

Основний ризик	Можливий вплив	Шляхи подолання
Безпекові виклики та воєнні ризики	Переривання освітнього й наукового процесу, обмеження доступу до інфраструктури	Розвиток дистанційних і змішаних форматів, цифрове дублювання дослідницьких ресурсів, резервні канали комунікації, адаптація календарних планів
Нестача фінансування	Обмеження публікаційної, проєктної, міжнародної та матеріально-технічної діяльності	Диверсифікація джерел фінансування, участь у грантових конкурсах, міжнародних проєктах, партнерських програмах та пошук співфінансування
Низька академічна мобільність	Зменшення міжнародної інтеграції аспірантів	Розвиток онлайн-стажувань, міжнародних наукових шкіл і конференцій, короткострокових мобільностей та індивідуальних партнерств
Кадровий дефіцит та перевантаження наукових керівників	Зниження інтенсивності наукового супроводу аспірантів	Розширення кола наукових консультантів, залучення зовнішніх експертів, розвиток дослідницьких груп і колективних проєктів
Швидка зміна медіатехнологій	Застарівання змісту ОНП та дослідницьких інструментів	Щорічний технологічний аудит, оновлення змісту дисциплін, освоєння AI, VR/AR, цифрових методів дослідження
Відтік молодих дослідників	Зменшення кадрового потенціалу та дослідницької спроможності ОНП	Розвиток професійної мережі випускників, залучення аспірантів до грантів і творчих проєктів, підтримка академічної та професійної кар'єри

Механізм управління ризиками: щорічний моніторинг → оцінювання ризиків → визначення пріоритетних заходів реагування → коригування плану реалізації Стратегії → повторний моніторинг. Результати оцінювання ризиків

враховуються під час перегляду КРІ, індивідуальних планів аспірантів та щорічних планів роботи ОНП.

Стратегія є відкритим документом, який може коригуватися відповідно до змін у законодавстві, розвитку українського та світового аудіовізуального ринку, появи нових медіатехнологій, трансформації наукових пріоритетів і суспільних викликів. Такий принцип відповідає підходу ХДАДМ до постійного вдосконалення освітніх програм, упровадження передових освітніх технологій та адаптації напрямів досліджень до змін світового наукового контексту.

Підсумкове стратегічне положення

У 2026–2031 роках ОНП «Аудіовізуальне мистецтво та медіатехнології» має перейти від моделі підготовки окремого аспіранта до формування цілісної дослідницької спільноти, здатної продукувати нові знання про аудіовізуальне мистецтво, медіавиробництво та цифрові технології. Її конкурентною перевагою має стати поєднання української мистецтвознавчої традиції, сучасної методології, професійної аудіовізуальної практики, цифрових інновацій та міжнародної наукової співпраці.

Ключовим результатом реалізації Стратегії має стати формування нової генерації дослідників аудіовізуального мистецтва та медіатехнологій — науковців, викладачів, експертів і практиків, здатних не лише аналізувати зміни медіасередовища, а й концептуально осмислювати та формувати його майбутнє.

Примітка *:

- **аудіовізуальний кейс** — конкретний фільм, серіал, мультимедійний проєкт, VR/AR-проєкт, відеоарт, трансмедійний проєкт, рекламна кампанія тощо;
- **документований** — до кейсу додається стандартизована інформація: назва, автор/режисер, рік, країна, формат/тип, платформа або спосіб дистрибуції, короткий опис, проблематика, посилання на джерело перегляду та, за потреби, наукові публікації про нього;
- **єдина база** — спільний цифровий ресурс ОНП, доступний аспірантам і викладачам, а не окремі списки, які кожен аспірант формує самостійно.